

Aynı müşteri ile yapılan mal/hizmet alımı ve satımı nedeniyle düzenlenen birden fazla fatura bedelinin aynı tarihte ödenmesine bağlı olarak lehte/aleyhte oluşan kur farklarının, alıcı ve satıcı tarafından karşılıklı netleştirilmek suretiyle lehine kur farkı oluşan tarafından tek bir fatura düzenlenip düzenlenemeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27575268-105[229-2019-289]-440343
Tarih	28.09.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 27575268-105[229-2019-289]-440343

28.09.2022

Konu : Kur farkında KDV uygulaması ile lehte veya aleyhte oluşan kur farkları için fatura düzenlenmesi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ... faaliyetiniz gereği döviz cinsinden mal/hizmet alım ve satımı yapmanız nedeniyle, teslim veya hizmetin yapıldığı tarih ile bedelin tahsil edildiği tarih arasında ortaya

ıkan kur farkları için lehine kur farkı oluşan tarafından kur farkı tutarı üzerinden fatura düzenlendiği belirtilerek, aynı vergilendirme dönemi içinde, aynı müşteri veya tedarikçi ile yapılan mal alım/satım veya hizmet ifası nedeniyle lehte veya aleyhte oluşan kur farklarının netleştirilerek, net kur farkı üzerinden lehine kur farkı oluşan tarafından tek bir fatura düzenlenip düzenlenemeyeceği ile oluşan kur farklarının KDV karşısındaki durumu hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun,

- 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- 20 nci maddesinde, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu, bedel deyiminin, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği,

- 24 nc maddenin (c) bendinde, vade farkı, fiyat farkı, kur farkı, faiz, prim gibi çeşitli gelirler ile servis ve benzer adlar altında sağlanan her türlü menfaat, hizmet ve değerler toplamının KDV matrahına dahil olduğu

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin "Kur Farkları" başlıklı (III/A-5.3.) bölümünde;

"Bedelin döviz cinsinden veya dövize endekslenerek ifade edildiği işlemlerde, bedelin kısmen veya tamamen vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu tarihten sonra ödenmesi halinde, satıcı lehine ortaya çıkan kur farkları KDV matrahına dahildir. Buna göre, matraha dahil olacak kur farklarının hesabında, mal ve hizmet bedeline isabet eden kur farkları dikkate alınır, hesaplanan KDV'ye ilişkin ortaya çıkan kur farkları matraha dahil edilmez.

rnek: (A) Ltd. şti., (B) A.ř.'ye mal tesliminde bulunmuş, bu teslime ilişkin 1.000 Dolar zerinden 180 Dolar KDV hesaplamıştır. Teslim tarihinde döviz kuru 4 TL iken 6 ay sonra yapılan ödeme sırasında döviz kuru 4,40 TL olmuştur.

Buna göre, teslime konu malın bedeli 1.000 Dolar üzerinden ortaya çıkan kur farkı 400 TL [(4,40-4)x1.000] olup, bu fark üzerinden 72 TL KDV hesaplanacaktır.

(A) Ltd. şti. tarafından, (B) A.ř.'ye düzenlenecek kur farkı faturasında; matrah 400 TL, hesaplanan KDV ise 72 TL olacaktır.

Buna göre, teslim veya hizmetin yapıldığı tarih ile bedelin tahsil edildiği tarih arasında ortaya çıkan lehte kur farkı için satıcı tarafından fatura düzenlenmek ve faturada gösterilen kur farkına, teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemler için geçerli olan oran uygulanmak suretiyle KDV hesaplanır.

Bedelin tahsil edildiği tarihte alıcı lehine kur farkı oluşması halinde, kur farkı tutarı üzerinden alıcı tarafından satıcıya bir fatura düzenlenerek, teslim ve hizmetin yapıldığı tarihteki oran üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

Yıl sonlarında ve geçici vergi dönemlerinde, Vergi Usul Kanunu uyarınca yapılan değerlemeler sonucu oluşan kur farkları üzerinden KDV hesaplanmaz."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bedelin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlendiği satışlar nedeniyle vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu tarih ile ödemenin yapıldığı tarih arasında lehe veya aleyhe oluşan kur farkları üzerinden kural olarak KDV hesaplanması gerekmektedir.

Vergi Usul Kanunu Yönünden:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 215 inci maddesinde, bu Kanuna göre tutulacak defter ve kayıtların Türkçe tutulmasının zorunlu olduğu; kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılacağı; belgelerin Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebileceği; ilgili dönem defter tasdik tarihi itibarıyla ödenmiş sermayesi (yurt dışında kurulan şirketlerin Türkiye'ye ayrılan ödenmiş sermayesi) en az 100 milyon ABD Doları ya da muadili yabancı para karşılığı Türk Lirası ve sermayesinin en az % 40'ı ikametgâhı, kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kişilere ait olan işletmelere, kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına Cumhurbaşkanınca izin verilebileceği,
- 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu,
- 229 uncu maddesinde faturanın satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu,
- 232 nci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutma mecburiyetinde olan çiftçilerin, birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutma mecburiyetinde olan çiftçilere ve vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları

hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 280 inci maddesinde de yabancı paraların borsa rayici ile değeriyeceğı, borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğı anlaşırsa bu rayiç yerine alış bedelinin esas alınacağı, yabancı paranın borsada rayici yoksa, değeriymeye uygulanacak kurun Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit olunacağı; bu madde hükmünün yabancı para ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da cari olduğı hüküm altına alınmış olup, 130 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğı ile 217 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtildiğı üzere değerieme günü itibariyle Bakanlığımızca kur ilan edilmediğı durumlarda T.C. Merkez Bankasınca ilan edilen kurların yapılacak değeriemede esas alınması gerekmektedir. Bu şekilde yapılacak değeriemelerde efektif cinsinden yabancı paralar için efektif alış kurunun (bulunmaması halinde döviz alış kurunun), döviz cinsinden yabancı paralar içinse döviz alış kurunun uygulanacağı tabiidir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre; fatura düzenleme tarihinden, ödemenin gerçekleştiğı tarihe kadar alıcı lehine oluşan kur farkları için alıcı tarafından satıcıya, alıcı aleyhine oluşan kur farkları için ise satıcı tarafından alıcı adına fatura düzenlenmesi, kur farkının hesaplanmasında kayıtlara ilgili borcun kaydedildiğı kur ile ödemenin yapıldığı günkü kur arasındaki farkın esas alınması, dövizli borca karşılık Türk Lirası cinsinden ödeme yapılmış ise Merkez Bankası tarafından ilan edilen ilgili kur dikkate alınmak suretiyle döviz cinsinden yapılan ödeme tutarının belirlenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun 215 inci maddesinde sayılan haller dışında, defter kayıtlarının Türk Lirası olarak tutulması gerektiğı tabii olup ancak cari hesap vb. yardımcı hesapların haricen ilgili döviz cinsinden takibi mümkün bulunmaktadır.

Buna göre, kur farkları asıl işleme bağı bir unsur olduğundan, aynı vergilendirme dönemi içinde, aynı müşteri veya tedarikçi ile yapılan mal alım/satım veya hizmet ifaları karşılığında düzenlenen birden fazla fatura bedelinin aynı tarihte ödenmesine bağı olarak, teslim veya hizmetin yapıldığı tarih ile söz konusu fatura bedellerinin tahsil edildiğı tarih arasında lehte veya aleyhte oluşan kur farklarının, alıcı ve satıcı tarafından karşılıklı netleştirilmek suretiyle lehine kur farkı oluşan mükellef tarafından tek bir fatura düzenlenmesi suretiyle yerine getirilmesi mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026